

HOMERI *ILLADIS*

ANTHOLOGIA

ad graecam linguam exercendam

a magistris

E. Calderón – M. Díaz – A. Martín – J. Urrea – A. Zamora

collecta

Murciae anno MMIX

ANTOLOGÍA DE LA ILÍADA DE HOMERO

Proemio: la cólera de Aquiles.

μῆνιν ἄειδε θεὰ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος
οὐλομένην, ἣ μυρὶ Ἄχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε,
πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψεν
ἠρώων, αὐτοὺς δὲ ἑλώρια τεῦχε κύνεσσιν
οἰωνοῖσιν τε πᾶσι, Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.

(*Ilíada* I 1-5)

Súplica del anciano Crises a Apolo.

ὦς ἔφατ', ἔδεισεν δ' ὁ γέρον καὶ ἐπείθετο μύθῳ·
βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιῶν ἠρᾶθ' ὁ γεραῖος
Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἠϋκομος τέκε Λητώ·
“κλῦθί μευ ἀργυρότοξ', ὅς Χρῦσῃν ἀμφιβέβηκας
Κίλλάν τε ζαθέην Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσεις,
τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.”

(*Ilíada* I 33-42)

Agamenón habla con Néstor sobre el comportamiento de Aquiles.

τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα γέρον κατὰ μοῖραν ἔειπες·
ἀλλ' ὄδ' ἀνήρ ἐθέλει περὶ πάντων ἔμμεναι ἄλλων,
πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντεσσι δ' ἀνάσσειν.

(*Ilíada* I 285-288)

Patroclo entrega a Briseida a los aqueos.

ὦς φάτο, Πάτροκλος δὲ φίλῳ ἐπεπέιθεθ' ἑταίρῳ,
ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βρισηΐδα καλλιπάρηον,
δῶκε δ' ἄγειν· τῷ δ' αὖτις ἴτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν·
ἦ δ' ἀέκουσ' ἄμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεὺς
δακρύσας ἑτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφι λιασθεῖς,
θῖν' ἔφ' ἀλὸς πολιῆς, ὀρόων ἐπ' ἀπείρονα πόντον·

(*Ilíada* I 345-350)

La madre de Aquiles escucha el llanto de su hijo.

ὦς φάτο δάκρυ χέων, τοῦ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ
ἠμένῃ ἐν βένθεσσιν ἀλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
καρπαλίμως δ' ἀνέδνυ πολιῆς ἀλὸς ἠϋτ' ὀμίχλη,
καὶ ῥα πάροισι αὐτοῖο καθέζετο δάκρυ χέοντος,
χειρὶ τέ μιν κατέρεξεν ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·

“τέκνον τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
ἐξαύδα, μὴ κεῦθε νόω, ἴνα εἶδομεν ἄμφω.”

(*Iliada* I 357-363)

Zeus, para honrar a Aquiles, decide enviar un sueño engañoso a Agamenón.

ἄλλοι μὲν ῥά θεοὶ τε καὶ ἄνδρες ἵπποκορυσταὶ
εὖδον παννύχιοι, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος,
ἀλλ' ὃ γε μερμήριζε κατὰ φρένα ὡς Ἀχιλῆα
τιμήσῃ, ὀλέσῃ δὲ πολέας ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
ἦδε δὲ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή,
πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι οὖλον ὄνειρον·

(*Iliada* II 1-6)

Combate entre Paris y Menelao.

οἱ δ' ἐπεὶ οὖν ἐκάτερθεν ὀμίλου θωρήχθησαν,
ἔς μέσσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐστιχόντων
δεινὸν δερκόμενοι· θάμβος δ' ἔχεν εἰσορόωντας
Τρῳάσ θ' ἵπποδάμους καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιοὺς.

(*Iliada* III 340-343)

Los dioses celebran una asamblea mientras contemplan Troya.

οἱ δὲ θεοὶ παρ' Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορόωντο
χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μετὰ δὲ σφισι πότνια Ἥβη
νέκταρ ἐοινοχόει· τοὶ δὲ χρυσεῖς δεπάεσσι
δειδέχατ' ἀλλήλους, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες·
αὐτίκ' ἐπειρᾶτο Κρονίδης ἐρεθιζέμεν Ἥρην
κερτομίῳ ἐπέεσσι παραβλήδην ἀγορεύων·
δοιαὶ μὲν Μενελάῳ ἀρηγόνες εἰσὶ θεάων
Ἥρῃ τ' Ἀργεΐῃ καὶ Ἀλαλκομενηΐς Ἀθήνῃ.

(*Iliada* IV 1-8)

Odiseo habla con Agamenón sobre el comportamiento de los aqueos.

τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀτρεΐδῃ ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεθιέμεν ὅππότε' Ἀχαιοὶ
Τρῳασὶν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄξυν Ἄρηα;

(*Iliada* IV 349-352)

Zeus habla a Afrodita de su oficio como diosa del amor.

ὡς φάτο, μείδησεν δὲ πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
καὶ ῥά καλεσσάμενος προσέφη χρυσῆν Ἀφροδίτην·
“οὐ τοι τέκνον ἐμὸν δέδοται πολεμηΐα ἔργα,
ἀλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
ταῦτα δ' Ἄρηϊ θεῶ καὶ Ἀθήνῃ πάντα μελήσει.”

(*Iliada* V 426-430)

Ayante alcanza mortalmente a Acamante.

Αἶας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος ἔρκος Ἀχαιῶν
Τρώων ῥήξε φάλαγγα, φῶως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
ἄνδρα βαλὼν ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρήκεσσι τέτυκτο
υἷον Ἐυσσώρου Ἀκάμαντ' ἦῦν τε μέγαν τε.
τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἵπποδασειῆς,
ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.

(*Iliada* VI 5-11)

Héctor anima a los suyos a entrar en combate.

ὡς ἔφαθ', Ἔκτωρ δ' οὐ τι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν.
αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε,
πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ὤχετο πάντη
ὄτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνίην.
οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν Ἀχαιῶν·
Ἄργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο,
φάν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀστερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.

(*Iliada* VI 102-109)

El carácter efímero de la vida.

“Τυδεΐδη μεγάθυμε τί ἦ γενεὴν ἐρεεῖνεις;
οἴη περ φύλλων γενεὴ τοίη δὲ καὶ ἀνδρῶν.
φύλλα τὰ μὲν τ' ἀνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
τηλεθῶσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
ὡς ἀνδρῶν γενεὴ ἦ μὲν φύει ἦ δ' ἀπολήγει.
εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι ὄφρ' ἐῦ εἰδῆς
ἡμετέρεην γενεὴν, πολλοὶ δὲ μιν ἄνδρες ἴσασιν·
ἔστι πόλις Ἐφύρη μυχῶ Ἄργεος ἵπποβότοιο,
ἐνθα δὲ Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,
Σίσυφος Αἰολίδης· ὃ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἷον,
αὐτὰρ Γλαῦκος τίκτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην· “

(*Iliada* VI 145-155)

Diomedes habla con Glaucos sobre la antigua amistad de sus dos familias.

ὡς φάτο, γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
αὐτὰρ ὃ μελιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
“ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρῷός ἐσσι παλαιός·
Οἶνεὺς γάρ ποτε διὸς ἀμύμονα Βελλεροφόντην
ξεῖνισ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐείκοσιν ἡματ' ἐρύξας·
οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἶνεὺς μὲν ζωστήρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσειον δέπας ἀμφικύπελλον
καὶ μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.”

(*Iliada* VI 212-221)

Héctor es recibido por las esposas e hijas de los troyanos junto a las Puertas Esceas.

Ἔκτωρ δ' ὡς Σκaiάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἴκανεν,
ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θεὸν ἠδὲ θύγατρος
εἰρόμεναι παῖδ' ἀσ τε κασιγνήτους τε ἔτας τε
καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὐχεσθαι ἀνώγει.

(*Iliada* VI 237-240)

Palabras de Andrómaca a Héctor antes de que éste marche a la batalla.

“Ἔκτορ ἀτὰρ σύ μοι ἔσσι πατήρ καὶ πότνια μήτηρ
ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης·
ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
μὴ παῖδ' ὄρφανικὸν θήης χήρην τε γυναῖκα·
λαὸν δὲ στήσον παρ' ἐρινεόν, ἔνθα μάλιστα
ἀμβατός ἐστι πόλις καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τείχος.”

(*Iliada* VI 429-434)

Héctor habla a su mujer (Andrómaca).

τὴν δ' αὐτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἔκτωρ·
“ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
αἰδέομαι Τρώας καὶ Τρωάδας ἐλκεσιπέπλους,
αἷ κε κακὸς ὡς νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο”

(*Iliada* VI 440-443)

Atenea descende del Olimpo en dirección a Troya.

τοὺς δ' ὡς οὖν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ἀργείους ὀλέκοντας ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ,
βῆ ῥα κατ' Οὐλύμπιοιο καρῆνων ἀΐξασα
Ἴλιον εἰς ἱεράν· τῇ δ' ἀντίος ὄρνυτ' Ἀπόλλων.

(*Iliada* VII 17-20)

A la llegada de la aurora, Zeus convoca la asamblea de los dioses en la cima del Olimpo.

ἠὼς μὲν κροκόπεπλος ἐκίδνατο πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορῆν ποιήσατο τερπικέρανος
ἀκροτάτη κορυφῇ πολυδειράδος Οὐλύμπιοιο·
αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ὑπὸ πάντες ἄκουον·
κέκλυτέ με πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θείαιναί,
ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

(*Iliada* VIII 1-6)

Zeus vuelve con su carro al Olimpo.

Ζεὺς δὲ πατήρ Ἰδηθεν εὐτροχὸν ἄρμα καὶ ἵππους
Οὐλύμπιον δὲ δίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκους.
τῷ δὲ καὶ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὸς ἐννοσίγαιος,
ἄρματα δ' ἄμ βωμοῖσι τίθει κατὰ λίτα πετάσσας·
αὐτὸς δὲ χρύσειον ἐπὶ θρόνον εὐρύοπα Ζεὺς
ἔζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπος.

(*Iliada* VIII 438-443)

Lágrimas de Agamenón.

ἴζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἄν δ' Ἀγαμέμνων
ἴστατο δάκρυ χέων ὥς τε κρήνη μελάνυδρος
ἦ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερόν χέει ὕδωρ·
ὥς ὁ βαρὺ στενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·

(*Ilíada* IX 13-16)

Origen divino del poder de Agamenón.

ὁ σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
“Ἄτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον
ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ' ἄρξομαι, οὐνεκα πολλῶν
λαῶν ἔσσι ἄναξ καὶ τοι Ζεὺς ἐγγυάλιξε
σκῆπτρόν τ' ἠδὲ θέμιστας, ἵνά σφισι βουλευήσθα.”

(*Ilíada* IX 95-99)

Se levanta la Aurora, mientras Zeus siembra la Discordia.

Ἦώς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
ὄρνυθ', ἴν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσι·
Ζεὺς δ' Ἐριδα προΐαλλε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν.

(*Ilíada* XI 1-4)

Agamenón se apresta para el combate.

Ἄτρεΐδης δ' ἐβόησεν ἰδὲ ζώννυσθαι ἄνωγεν
Ἀργείους· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσετο νώροπα χαλκόν.
κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
καλὰς ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνε,
τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον εἶναι.

(*Ilíada* XI 15-20)

Néstor y Macaón huyen del combate, mientras Aquiles observa la acción desde las naves.

Νέστορα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηληΐαι ἵπποι
ἰδρῶσαι, ἦγον δὲ Μαχάονα ποιμένα λαῶν.
τόν δὲ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
ἔστήκει γὰρ ἐπὶ πρυμνῇ μεγακίτηϊ νηϊ
εἰσορόων πόνον αἰπὺν ἰῶκά τε δακρυόεσσαν.
αἶψα δ' ἑταῖρον ἐὼν Πατροκλῆα προσέειπε
φθεγξάμενος παρὰ νηός· ὁ δὲ κλισίηθεν ἀκούσας
ἔκμολεν Ἴσος Ἄρηϊ, κακοῦ δ' ἄρα οἱ πέλεν ἀρχή.

(*Ilíada* XI 597-604)

Néstor relata a Patroclo la mala situación del ejército aqueo.

“τίπτε τὰρ ὦδ' Ἀχιλεὺς ὀλοφύρεται νῆας Ἀχαιῶν,
ὅσσοι δὴ βέλεσιν βεβλήγεται; οὐδέ τι οἶδε
πένθεος, ὅσσον ὄρωρε κατὰ στρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι

ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης.”

(*Iliada* XI 656-660)

Patroclo, médico improvisado.

“ἄλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σώωσον ἄγων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
μηροῦ δ' ἔκταμ' οἴστον, ἀπ' αὐτοῦ δ' αἶμα κελαινὸν
νίζ' ὕδατι λιαρῶ, ἐπὶ δ' ἦπια φάρμακα πάσσε
ἐσθλά, τά σε προτί φασιν Ἀχιλλῆος δεδιδάχθαι,
ὄν Χείρων ἐδίδαξε δικαιοτάτος Κενταύρων.
ἰητροὶ μὲν γὰρ Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων
τὸν μὲν ἐνὶ κλισίῃσιν ὄϊομαι ἔλκος ἔχοντα
χρηῖζοντα καὶ αὐτὸν ἀμύμονος ἰητῆρος
κειῖσθαι· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὄξυν Ἄρηα.”

(*Iliada* XI 828-836)

Posidón y sus caballos marinos.

ἔστι δέ τι σπέος εὐρὺ βαθείης βένθεσι λίμνης
μεσσηγὺς Τενέδοιο καὶ Ἴμβρου παιπαλοέσσης·
ἐνθ' ἵππους ἔστησε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
λύσας ἐξ ὀχέων, παρὰ δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ
ἔδμεναι· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ πέδας ἔβαλε χρυσείας
ἀρρηκτους ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν
νοστήσαντα ἄνακτα· ὁ δ' ἐς στρατὸν ὤχετ' Ἀχαιῶν.

(*Iliada* XIII 32-38)

Zeus y Posidón toman partido por uno u otro bando.

Ζεὺς μὲν ῥά Τρώεσσι καὶ Ἔκτορι βούλετο νίκην
κυδαίνων Ἀχιλλῆα πόδας ταχύν· οὐδέ τι πάμπαν
ἤθελε λαὸν ὀλέσθαι Ἀχαιῶν Ἰλιόθι πρό,
ἀλλὰ Θέτιν κύδαινε καὶ υἷέα καρτερόθυμον.
Ἀργεῖους δὲ Ποσειδάων ὀρόθυνε μετελθὼν
λάθρη ὑπεξαναδὺς πολιῆς ἀλός· ἤχθετο γὰρ ῥά
Τρωσὶν δαμναμένους, Διὶ δὲ κρατερῶς ἐνεμέσσα.

(*Iliada* XIII 347-353)

Complicidad entre Posidón y Hera.

“πρόφρων νῦν Δαναοῖσι Ποσειδάων ἐπάμυνε,
καὶ σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὔδει
Ζεὺς, ἐπεὶ αὐτῶ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψα·
Ἥρη δ' ἐν φιλότῃ παρήπαφεν εὐνηθῆναι.”
ὥς εἰπὼν ὁ μὲν ὤχετ' ἐπὶ κλυτὰ φύλ' ἀνθρώπων,
τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι Δαναοῖσιν.
αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορῶν ἐκέλευσεν·
“Ἀργεῖοι καὶ δ' αὖτε μεθίμεν Ἔκτορι νίκην
Πριαμίδῃ, ἵνα νῆας ἔλη καὶ κῦδος ἄρηται;”

(*Iliada* XIV 357-365)

Posidón cuenta cómo se repartió el mundo con Zeus y Hades.
τρεις γάρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμὲν ἀδελφοὶ οὐς τέκετο Ῥέα
Ζεὺς καὶ ἐγώ, τρίτατος δ' Αἴδης ἐνέροισιν ἀνάσσων.
τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς·
ἦτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἄλα ναιέμεν αἰεὶ
παλλομένων, Αἴδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα,
Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλησι·

(*Iliada* XV 187-192)

Palabras tranquilizadoras de Patroclo a Aquiles.
τὸν δὲ βαρὺ στενάχων προσέφησ' Πατρόκλεες ἵππευ·
“ὦ Ἀχιλεῦ Πηληῖος υἱὲ μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν
μὴ νεμέσα· τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς.
οἳ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
ἐν νηυσὶν κέαται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε.
βέβληται μὲν ὁ Τυδεΐδης κρατερός Διομήδης,
οὐτάσται δ' Ὀδυσσεὺς δουρικλυτὸς ἠδ' Ἀγαμέμνων,
βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μηρὸν οἴστῳ.
τοὺς μὲν τ' ἱητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπέπονται
ἔλκε' ἀκειόμενοι· σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ, Ἀχιλλεῦ.”

(*Iliada* XVI 20-29)

Descripción de las armas que se enfunda Patroclo.
ὡς φάτο, Πάτροκλος δὲ κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
καλὰς, ἀργυρέοισιν ἐπισφυρίοις ἀραρυίας·
δεύτερον αὖ θώρηκα περὶ στήθεσσι ἐδυνε
ποικίλον ἀστερόεντα ποδώκεος Αἰακίδαο.
ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον
χάλκεον, αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
ἵππουριν· δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.
εἴλετο δ' ἄλκιμα δοῦρε, τὰ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.

(*Iliada* XVI 130-139)

Ayante intenta alancear a Héctor.
Αἴας δ' ὁ μέγας αἰὲν ἐφ' Ἑκτορι χαλκοκορυστῇ
ἔειπ' ἀκοντίσσαι· ὁ δὲ ἰδρεῖη πολέμοιο
ἀσπίδι ταυρεῖη κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους
σκέπτειτ' οἴστῳ τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων.

(*Iliada* XVI 358-361)

Hay que recuperar a Patroclo muerto.
“Αἴαν δεῦρο πέπον, περὶ Πατρόκλοιο θανόντος
σπεύσομεν, αἶ κε νέκυν περὶ Ἀχιλλῆϊ προφέρωμεν
γυμνόν· ἀτὰρ τὰ γε τεύχε' ἔχει κορυθαίολος Ἑκτωρ.”

ὡς ἔφατ', Αἴαντι δὲ δαΐφροني θυμὸν ὄρινε·
βῆ δὲ διὰ προμάχων, ἅμα δὲ ξανθὸς Μενέλαος.
Ἐκτωρ μὲν Πάτροκλον ἐπεὶ κλυτὰ τεύχε' ἀπηύρα,
ἔλχ' ἴν' ἀπ' ὤμοιιν κεφαλὴν τάμοι ὀξείῃ χαλκῶ,
τὸν δὲ νέκυν Τρωῆσιν ἐρυσσάμενος κυσὶ δοίη.
Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠΰτε πύργον·

(*Iliada* XVII 120-128)

Aquiles se cubre de ceniza en señal de duelo por la muerte de su amigo Patroclo.

ὡς φάτο, τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
ἀμφοτέρησι δὲ χερσὶν ἐλῶν κόνιν αἰθαλόεσσαν
χεύατο κακ κεφαλῆς, χαρίεν δ' ἤσχυνε πρόσωπον·
νεκταρέω δὲ χιτῶνι μέλαιν' ἀμφίζανε τέφρη.
αὐτὸς δ' ἐν κονίησι μέγας μεγαλωστί τανυσθεὶς
κεῖτο, φίλησι δὲ χερσὶ κόμην ἤσχυνε δαΐζων.

(*Iliada* XVIII 22-27)

Agamenón devuelve a Briseida bajo el juramento de no haberla tocado.

ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὑπατος καὶ ἄριστος
Γῆ τε καὶ Ἥλιος καὶ Ἐρινύες, αἶθ' ὑπὸ γαῖαν
ἀνθρώπους τίνυνται, ὅτις κ' ἐπίορκον ὁμόσση,
μὴ μὲν ἐγὼ κούρη Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπένεικα,
οὔτ' εὐνῆς πρόφασιν κεχρημένος οὔτε τευ ἄλλου.
ἀλλ' ἔμεν' ἀπροτίμαστος ἐνὶ κλισίησιν ἐμῆσιν.
εἰ δέ τι τῶνδ' ἐπίορκον ἐμοὶ θεοὶ ἄλγεα δοῖεν
πολλὰ μάλ', ὅσσα διδοῦσιν ὅτις σφ' ἀλίηται ὁμόσσας."

(*Iliada* XIX 258-265)

Enfrentamiento entre Eneas y Aquiles.

Αἰνεΐας δὲ πρῶτος ἀπειλήσας ἐβεβήκει
νευστάζων κόρουθι βριαρῆ· ἀτὰρ ἀσπίδα θοῦριν
πρόσθεν ἔχε στέρνοιο, τίνασσε δὲ χάλκεον ἔγχος.
Πηλεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐναντίον ὤρτο λέων ὡς
σίντης, ὃν τε καὶ ἄνδρες ἀποκτάμεναι μεμάσασιν.

(*Iliada* XX 161-165)

Héctor, al ver a su hermano Polidoro moribundo, se enfrenta a Aquiles.

Ἐκτωρ δ' ὡς ἐνόησε κασίγνητον Πολύδωρον
ἔντερα χερσὶν ἔχοντα λιαζόμενον ποτὶ γαίη
κάρ ῥά οἱ ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς· οὐδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
δηρὸν ἐκάς στρωφᾶσθ', ἀλλ' ἀντίος ἦλθ' Ἀχιλλῆϊ.

(*Iliada* XX 419-422)

Palabras de Héctor a Aquiles.

τὸν δ' οὐ ταρβήσας προσέφη κορυθαίολος Ἐκτωρ·
“Πηλεΐδη μὴ δὴ ἐπέεσσί με νηπύτιον ὡς
ἔλπεο δειδίξεσθαι, ἐπεὶ σάφα οἶδα καὶ αὐτὸς

ἤμὲν κερτομίας ἠδ' αἴσυλα μυθήσασθαι.
οἶδα δ' ὅτι σὺ μὲν ἐσθλός, ἐγὼ δὲ σέθεν πολὺ χείρων.
ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
αἶ κέ σε χειρότερός περ ἔων ἀπὸ θυμὸν ἔλωμαι
δοῦρι βαλὼν, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐμὸν βέλος ὄξυ πάροιθεν.”

(*Iliada* XX 430-437)

Príamo suplica a Héctor que no se enfrente con Aquiles.
ῶμωξεν δ' ὁ γέρων, κεφαλὴν δ' ὅ γε κόψατο χερσὶν
ὑψὸς ἀνασχόμενος, μέγα δ' οἰμώξας ἐγγώνει
λισσόμενος φίλον υἱόν· ὁ δὲ προπάροιθε πυλάων
ἔστήκει ἄμοτον μεμαῶς Ἀχιλῆϊ μάχεσθαι
τὸν δ' ὁ γέρων ἐλεεινὰ προσηύδα χεῖρας ὀρεγνύς·

(*Iliada* XXII 33-37)

Combate entre Héctor y Aquiles.

ἦ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προῖει δολιχόσκιον ἔγχος·
καὶ τὸ μὲν ἄντα ἰδὼν ἠλεύατο φαίδιμος Ἴκτωρ·
ἔζετο γὰρ προῖδών, τὸ δ' ὑπέρπτατο χάλκεον ἔγχος,
ἐν γαίῃ δ' ἐπάγη· ἀνὰ δ' ἤρπασε Παλλὰς Ἀθήνη,
ἅψ δ' Ἀχιλῆϊ δίδου, λάθε δ' Ἴκτορα ποιμένα λαῶν.
Ἴκτωρ δὲ προσέειπεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
“ἦμβροτες, οὐδ' ἄρα πῶ τι θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ
ἐκ Διὸς ἠείδης τὸν ἐμὸν μόρον, ἦ τοι ἔφης γε·
ἀλλὰ τις ἀρτιεπὴς καὶ ἐπικλοπὸς ἔπλεο μύθων,
ὄφρα σ' ὑποδείσας μένεος ἀλκῆς τε λάθωμαι.”

(*Iliada* XXII 273-282)

El alma de Patroclo se aparece a Aquiles y le pide que lo entierre.

“εὐδεις, αὐτὰρ ἐμεῖο λελασμένος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ.
οὐ μὲν μεν ζῶοντος ἀκήδεις, ἀλλὰ θανόντος·
θάπτέ με ὅτι τάχιστα πύλας Αἴδαο περήσω.
τῆλέ με εἰργουσι ψυχαὶ εἶδωλα καμόντων,
οὐδέ μέ πω μίσησθαι ὑπὲρ ποταμοῖο ἐῶσιν,
ἀλλ' αὐτῶς ἀλάλημαι ἄν' εὐρυπυλὲς Αἴδος δῶ.”

(*Iliada* XXIII 69-74)

Funerales de Héctor.

πρῶτον μὲν κατὰ πυρκαϊῆν σβέσαν αἴθοπι οἴνω
πᾶσαν, ὀπόσσον ἐπέσχε πυρὸς μένος· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄστέα λευκὰ λέγοντο κασίγνητοί θ' ἕταροί τε
μυρόμενοι, θαλερὸν δὲ κατείβετο δάκρυ παρειῶν.
καὶ τά γε χρυσεῖην ἐς λάρνακα θῆκαν ἐλόντες
πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακοῖσιν.

(*Iliada* XXIV 791-796)